Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (четвърти състав)

2 септември 2021 година*

„Преюдициално запитване — Сближаване на законодателствата — Платежни услуги във вътрешния пазар — Директива 2007/64/ЕО — Членове 58 и 60 — Ползвател на платежни услуги — Уведомяване за неразрешени платежни транзакции — Отговорност на доставчика на платежни услуги за същите тези операции — Иск за отговорност, предявен от поръчителя на ползвател на платежни услуги“

По дело C-337/20

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Cour de cassation (Франция) с акт от 16 юли 2020 г., постъпил в Съда на 23 юли 2020 г., в рамките на производство по дело

DM,

LR

срещу

Caisse régionale de Crédit agricole mutuel (CRCAM) — Alpes-Provence,

СЪДЪТ (четвърти състав),

състоящ се от: M. Vilaras (докладчик), председател на състава, N. Piçarra, D. Šváby, S. Rodin и K. Jürimäe, съдии,

генерален адвокат: H. Saugmandsgaard Øe,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

– за френското правителство, от N. Vincent и E. de Moustier, в качеството на представители,

– за чешкото правителство, от M. Smolek, J. Vláčil и J. Očková, в качеството на представители,

* Език на производството: френски.

– за италианското правителство, от G. Palmieri, в качеството на представител, подпомагана от F. Meloncelli, avvocato dello Stato,

– за Европейската комисия, от H. Tserepa-Lacombe и T. Scharf, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 8 юли 2021 г.,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 58 от Директива 2007/64/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2007 година относно платежните услуги във вътрешния пазар, за изменение на директиви 97/7/ЕО, 2002/65/ЕО, 2005/60/ЕО и 2006/48/ЕО и за отмяна на Директива 97/5/ЕО (ОВ L 319, 2007 г., стр. 1, с поправка ОВ L 187, 2009 г., стр. 5).

2 Запитването е отправено в рамките на спор между DM, като управляващ дружеството Groupe centrale automobiles (наричано по-нататък „дружеството GCA“), и LR, в качеството му на солидарен поръчител на това дружество, и Caisse régionale de Crédit agricole mutuel d'Alpes-Provence (наричана по-нататък „CRCAM“) по повод на ангажирането на общата договорна отговорност на последната за неизпълнение на задължението ѝ за полагане на дължима грижа.

Правна уредба

Правото на Съюза

3 Съображение 1 от Директива 2007/64 е имало следното съдържание:

„Премахването на вътрешните граници в [Европейския съюз] има съществено значение за изграждането на вътрешния пазар, за да направи възможно свободното движение на стоки, хора, услуги и капитали. Поради това гладкото функциониране на единния пазар е жизненоважно. В момента обаче липсата на хармонизация в тази област възпрепятства функционирането на този пазар“.

4 Съгласно съображение 4 от същата директива:

„Поради това е жизненоважно да се установи на общностно равнище една съвременна и последователна нормативна уредба на платежните услуги, независимо дали услугите са или не са съвместими със системата, създадена в съответствие с инициативата на финансовия сектор за единна зона за плащания в евро, която да е неутрална с цел гарантиране на равни условия за всички платежни системи, с оглед запазване правото на избор на потребителите, което би представлявало значителна крачка напред по отношение на потребителските разходи, сигурността и ефективността в сравнение с действащите национални системи“.

5 Съображение 31 от директивата е имало следното съдържание:

„За да се намалят рисковете и последиците от неразрешени или неточно изпълнени платежни транзакции, ползвателят на платежни услуги следва да информира своевременно доставчика на платежни услуги за всяко оспорване, свързано с предполагаеми неразрешени или неточно изпълнени платежни транзакции, при условие че доставчикът на платежни услуги е изпълнил задълженията си за информация съгласно настоящата директива. Ако ползвателят на платежни услуги е спазил срока за уведомяване, той следва да може да предяви претенцията си в рамките на предвидените по националното законодателство срокове. Настоящата директива не следва да засяга други претенции между ползватели на платежни услуги и доставчици на платежни услуги.“

6 Съгласно съображение 47 от същата директива:

„Доставчикът на платежни услуги на платеца следва да носи отговорността за точното изпълнение на плащането, включително за цялата сума на платежната транзакция и за срока на изпълнение, както и пълна отговорност за неизпълнение от страна на други лица по платежната верига до сметката на получателя. Вследствие на тази отговорност, в случай че сметката на доставчика на платежни услуги на получателя не е заверена с цялата сума, доставчикът на платежни услуги на платеца следва да коригира платежната транзакция или своевременно да възстанови на платеца съответната сума от транзакцията, без да се засягат други претенции, които могат да бъдат предявени съгласно националното право. Настоящата директива следва да се отнася само до договорни задължения и отговорност между ползвателя на платежни услуги и неговия доставчик на платежни услуги. […]“.

7 Съгласно член 1, параграф 2 от Директива 2007/64:

„Настоящата директива установява и правила относно прозрачността на условията и изискванията за информация за платежните услуги, както и съответните права и задължения на ползвателите на платежни услуги и доставчици на платежни услуги във връзка с предоставянето на платежни услуги по занятие или като стопанска дейност“.

8 Текстът на член 2 от директивата е имал следното съдържание:

„1. Настоящата директива се прилага за платежни услуги, предоставяни в [Съюза]. При все това, с изключение на член 73, дялове III и IV от настоящата директива се прилагат само когато и доставчикът на платежни услуги на платеца, и доставчикът на платежни услуги на получателя, или единственият доставчик на платежни услуги по платежната транзакция, се намират на територията на [Съюза].

2. Дялове III и IV се прилагат по отношение на платежни услуги, извършени в евро или във валутата на държава членка извън Еврозоната.

3. Държавите членки могат да освободят от задължението за прилагане на всички или на част от разпоредбите на настоящата директива институциите по член 2 от Директива 2006/48/ЕО [на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2006 година относно предприемането и осъществяването на дейност от кредитните институции (ОВ L 177, 2006 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 6, том 9, стр. 3)], освен тези, посочени в първо и второ тире от споменатия член“.

9 Член 4 от същата директива е предвиждал:

„За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

[…]

7) „платец“ означава физическо или юридическо лице, което е титуляр на платежна сметка и разрешава изпълнението на платежно нареждане по тази сметка или, когато липсва платежна сметка, физическо или юридическо лице, което дава платежно нареждане;

8) „получател“ означава физическо или юридическо лице, определено като краен получател на средствата, които са предмет на платежна транзакция;

[…]

10) „ползвател на платежни услуги” означава физическо или юридическо лице, което се ползва от платежната услуга в качеството си на платец или получател, или и в двете качества;

[…]“.

10 Съгласно член 51, параграф 1 от същата директива:

„Когато ползвателят на платежни услуги не е потребител, страните могат да уговорят, че член 52, параграф 1, член 54, параграф 3, членове 59, 61, 62, 63, 66 и 75 не се прилагат изцяло или частично. Страните могат също така да уговорят срок, различен от предвидения в член 58“.

11 Съгласно член 58 от Директива 2007/64:

„Доставчикът на платежни услуги коригира платежната транзакция единствено ако ползвателят на платежни услуги го уведоми своевременно, че е установил неразрешена или неточно изпълнена платежна транзакция, която поражда възможност за предявяване на правата му, включително и по смисъла на член 75, и не по-късно от 13 месеца след датата на задължаване на сметката, освен ако, когато е приложимо, доставчикът на платежни услуги не е предоставил или осигурил на разположение информацията за тази платежна транзакция в съответствие с дял III“.

12 Член 59, параграф 1 от директивата е предвиждал:

„Когато ползвател на платежни услуги отрича да е разрешавал изпълнена платежна транзакция или твърди, че платежна транзакция не е изпълнена точно, държавите членки изискват от неговия доставчик на платежни услуги да докаже, че автентичността на платежната транзакцията е установена, точно регистрирана, осчетоводена и не е засегната от техническа повреда или от друг недостатък“.

13 Съгласно член 60 от директивата:

„1. Без да се засягат разпоредбите на член 58, държавите членки гарантират, че в случай на неразрешена платежна транзакция доставчикът на платежни услуги на платеца незабавно възстановява на платеца сумата на неразрешената платежна транзакция и, където е

приложимо, възстановява задължената платежна сметка в положението, в което тя би била, ако не е била изпълнена неразрешената платежна транзакция.

2. Допълнително парично обезщетение може да бъде определено в съответствие с правото, приложимо към договора, сключен между платеца и неговия доставчик на платежни услуги“.

14 Член 75, параграф 1, първа и втора алинея от същата директива е предвиждал:

„Без да се засягат разпоредбите на член 58, член 74, параграфи 2 и 3 и член 78, когато платежното нареждане е подадено от платеца, доставчикът на платежни услуги на платеца носи отговорност пред платеца за точното изпълнение на платежната транзакция, освен ако същият може да докаже на платеца и, когато е приложимо — на доставчика на платежни услуги на получателя, че последният е получил сумата на платежната транзакция в съответствие с член 69, параграф 1, като в този случай доставчикът на платежни услуги на получателя носи отговорност пред получателя за точното изпълнение на платежната транзакция.

Когато доставчикът на платежни услуги на платеца носи отговорност по първа алинея, той своевременно възстановява на платеца сумата на неизпълнената или неточно изпълнена платежна транзакция и, когато е приложимо, възстановява задължената платежна сметка в състоянието, в което същата би се намирала при отсъствие на неточно изпълнената платежна транзакция“.

15 Съгласно член 86, параграф 1 от Директива 2007/64:

„Без да се засягат разпоредбите на член 30, параграф 2, член 33, член 34, параграф 2, член 45, параграф 6, член 47, параграф 3, член 48, параграф 3, член 51, параграф 2, член 52, параграф 3, член 53, параграф 2, член 61, параграф 3 и членове 72 и 88, доколкото настоящата директива съдържа хармонизирани разпоредби, държавите членки не могат да запазят или въвеждат в действие разпоредби, различни от предвидените в настоящата директива“.

16 Директива 2007/64 е заменена с Директива (ЕС) 2015/2366 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 година за платежните услуги във вътрешния пазар, за изменение на директиви 2002/65/ЕО, 2009/110/ЕО и 2013/36/ЕС и Регламент (ЕС) № 1093/2010, и за отмяна на Директива 2007/64/ЕО (ОВ L 337, 2015 г., стр. 35, с поправка ОВ L 102, 2018 г., стр. 97).

17 Член 71, параграф 1, член 73, параграф 1, член 89, параграф 1 и член 107, параграф 1 от Директива 2015/2366 съответстват по същество на член 58, член 60, параграф 1, член 75, параграф 1, първа и втора алинея и член 86, параграф 1 от Директива 2007/64.

Френското право

18 Член L. 133-18 от Code monétaire et financier (Паричен и финансов кодекс), в редакцията му съгласно Наредба-закон № 2009-866 от 15 юли 2009 г. относно условията за предоставяне на платежни услуги и за създаване на платежни институции (JORF от 16 юли 2009 г., текст № 13) (наричан по-нататък „Паричният и финансов кодекс“), гласи:

„В случай на неразрешена платежна операция, за която ползвателят е уведомил съгласно предвидените в член L.133-24 условия, доставчикът на платежни услуги на платеца незабавно възстановява на платеца сумата по неразрешената платежна операция и, когато е приложимо,

възстановява задължената сметка в състоянието, в което би се намирала, ако не беше изпълнена неразрешената платежна операция.

Платецът и неговият доставчик на платежни услуги могат да предвидят в договора допълнително обезщетение“.

19 Член L. 133-24, I от Паричния и финансов кодекс гласи следното:

„За всяка неразрешена или неточно изпълнена платежна транзакция ползвателят на платежни услуги уведомява своя доставчик на платежни услуги без забавяне и не по-късно от 13 месеца след датата на задължаване на сметката, като в противен случай правото на възстановяване се преклудира, освен ако доставчикът на платежни услуги е пропуснал да предостави или осигури на разположение на ползвателя информацията за тази платежна транзакция в съответствие с глава IV, дял 1 от книга III.

Освен в случаите, когато ползвателят е физическо лице, което не действа с професионална цел, страните могат да решат да се отклонят от разпоредбите на този член“.

20 Съгласно член 1147 от Code civil (Граждански кодекс) (наричан по-нататък „Code civil“), в неговата редакция, приложима към спора в главното производство:

„Когато са налице основания за това, длъжникът се осъжда да плати обезщетение за вреди при неизпълнение или при забавено изпълнение, освен ако докаже, че неизпълнението се дължи на външни фактори, за които той не носи отговорност, и че не е действал недобросъвестно“.

21 Съгласно член 2313 от Code civil:

„Поръчителят може да противопостави на кредитора всички възражения, с които разполага главният длъжник, свързани със задължението;

Той не може да противопостави на кредитора личните възражения на длъжника“.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

22 На 22 декември 2008 г. CRCAM приема да открие в полза на дружеството GCA кредит по текуща сметка, обезпечен със солидарно поръчителство от LR.

23 След като прекратява едностранно договора за кредит, CRCAM предявява иск срещу LR за плащане в качеството му на поръчител. Същият твърди, че като е осъществила неразрешени преводи в полза на трети лица без разрешение от дружеството GCA, CRCAM е извършила нарушение и размерът на тези преводи трябва да се приспадне от поисканите от него суми.

24 Като се позовава на член L.133-24 от Паричния и финансов кодекс Cour d’appel d’Aix-en-Provence (Апелативен съд Екс ан Прованс, Франция) отхвърля възраженията на LR като недопустими, приемайки, че предвиденият за целта в тази разпоредба срок от тринадесет месеца е изтекъл преди подаването на възраженията, които са преклудирани.

25 В подадената до Cour de cassation (Касационен съд, Франция) жалба LR отбелязва, че съгласно член L. 133-24 от Паричния и финансов кодекс правото на оспорване на посочените преводи е преклудирано, след като той не е спазил предвидения в това отношение тринадесетмесечен срок.

26 Той обаче счита, че предвиденото в член L. 133-18 от Паричния и финансов кодекс незабавно възстановяване на сумите по неразрешени платежни операции, за които ползвателят на платежна услуга е уведомил банката, не е пречка да се ангажира нейната обща отговорност, когато е налице неизпълнение на задължението ѝ за полагане на дължимата грижа.

27 Затова според него разглежданите в главното производство преводи, извършени от CRCAM без разрешение от дружеството GCA, са договорно нарушение, което трябва да бъде поправено на основание член 1147 от Гражданския кодекс, а повдигнатото от него възражение е в полза и на това дружество, макар да не е пряко свързано с него.

28 LR счита, че Cour d'appel d'Aix-en-Provence (Апелативен съд Екс ан Прованс) е нарушил по-конкретно член 1147 от Гражданския кодекс, като е приел оспорените от него суми, които са били предмет на разглежданите в главното производство преводи, за недопустими поради просрочие, тъй като обслужването на разглежданата в главното производство сметка се уреждало от разпоредбите на Паричния и финансов кодекс.

29 При тези условия Cour de cassation решава да спре производството по делото и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Трябва ли член 58 от Директива 2007/64[…] да се тълкува в смисъл, че установява за неразрешените или неточно изпълнените платежни операции режим на отговорност на доставчика на платежни услуги, който изключва предявяването на иск за гражданска отговорност по общия правен ред на основание на свързано със същите факти неизпълнение на наложените от националното право задължения на този доставчик, по-специално в хипотезата, при която ползвателят на платежни услуги не е уведомил доставчика на платежни услуги в срок от 13 месеца след датата на задължаване на сметката за неразрешена или неточно изпълнена платежна транзакция?

2) При утвърдителен отговор на първия въпрос, допуска ли същият член поръчителят на ползвателя на платежни услуги да се позове във връзка със същите факти на общата гражданска отговорност на ползващия се от обезпечението доставчик на платежни услуги, за да оспори размера на обезпеченото задължение?“.

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос

30 С първия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 58 и член 60, параграф 1 от Директива 2007/64 трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат ползвател на платежни услуги да може да ангажира отговорността на доставчика на тези услуги въз основа на режим на отговорност, различен от предвидения в тези разпоредби, когато ползвателят не е изпълнил задължението си за уведомяване по член 58.

31 Съгласно постоянната съдебна практика с оглед на тълкуването на разпоредба от правото на Съюза следва да се вземат предвид не само нейният текст, но и контекстът, в който тя се вписва, и целите на правната уредба, от която тя е част. Генезисът на разпоредбата от

правото на Съюза също може да разкрие обстоятелства, които са релевантни за нейното тълкуване (решение от 24 март 2021 г., MCP, C-603/20 PPU, EU:C:2021:231, т. 37 и цитираната съдебна практика).

32 На първо място, що се отнася, от една страна, до параграф 1 от член 60 от Директива 2007/64, озаглавен „Отговорност на доставчика на платежни услуги за неразрешени платежни транзакции“, следва да се отбележи че съгласно неговия текст, без да се засягат разпоредбите на член 58 от същата директива, държавите членки гарантират, че в случай на неразрешена платежна транзакция доставчикът на платежни услуги незабавно възстановява на платеца сумата на тази платежна транзакция и, където е приложимо, възстановява задължената платежна сметка в положението, в което тя би била, ако не е била изпълнена неразрешената платежна транзакция.

33 От друга страна, член 58 от тази директива, към който отпраща член 60, параграф 1 от нея, възлага на ползвателя на платежни услуги общо задължение за уведомяване за всяка неразрешена или неточно изпълнена транзакция. Така коригирането на подобна транзакция е възможно само ако ползвателят уведоми своя доставчик на платежни услуги най-късно до тринадесет месеца след съответната дата на задължаване на сметката.

34 Поради това от препращането в член 60, параграф 1 към член 58 от Директива 2007/64, както и от съображение 31 от посочената директива следва, че режимът на отговорност на доставчика на платежни услуги в случай на неразрешено плащане е поставен в зависимост от уведомяването на доставчика от страна на ползвателя на тези услуги за всяка транзакция, която не е разрешена.

35 В това отношение изразът „без да се засягат разпоредбите на член 58“, съдържащ се в член 60, параграф 1 от Директива 2007/64, означава, както отбелязва генералният адвокат в точка 40 от заключението си, че член 58 от тази директива не бива да се нарушава, което предполага отговорността на доставчика на платежни услуги в случай на неразрешена транзакция да не може да бъде ангажирана извън срока по член 58.

36 От това следва, че ползвател, който не е уведомил своя доставчик на платежни услуги за неразрешена транзакция през тринадесетте месеца от датата на задължаване на сметката, не може да ангажира отговорността на този доставчик, включително въз основа на общия правен режим, и следователно не може да получи възстановяване на средствата по тази неразрешена транзакция.

37 На второ място, контекстуалното тълкуване на член 60, параграф 1 от Директива 2007/64 потвърждава буквалното тълкуване на тази разпоредба.

38 Всъщност, най-напред членове 58 и 60 от директивата са част от глава II, озаглавена „Разрешаване на платежни транзакции”, а в дял IV, озаглавен „Права и задължения във връзка с предоставянето и използването на платежни услуги“, който съдържа пет глави, процедурата за уведомяване в максимален срок от тринадесет месеца се прилага както в случай на неразрешени транзакции, посочени в член 60 от директивата, така и в случай на неизпълнени или неточно изпълнени транзакции, посочени в член 75 от същата директива.

39 В структурата на този режим на отговорност задължението за уведомяване от ползвателя на платежни услуги за всяка неразрешена операция е условието този режим да може да се приложи в полза на ползвателя, наричан в някои разпоредби на Директива 2007/64 „платец“.

40 По-нататък, член 59 от директивата включва в режима на отговорност поради неразрешени транзакции механизъм на доказване, който благоприятства ползвателя на платежни услуги. По същество тежестта на доказване се носи от доставчика на платежни услуги, който трябва да докаже, че сделката е установена, точно регистрирана и осчетоводена. На практика, след като уведомлението по член 58 от същата директива е направено в предвидения за него срок, режимът на доказване по член 59 води до задължение за доставчика на платежни услуги да възстанови незабавно сумите в съответствие с член 60, параграф 1 от посочената директива.

41 Следва обаче да се отбележи, че съгласно член 86 от Директива 2007/64, озаглавен „Пълна хармонизация”, „[б]ез да се засягат разпоредбите на [редица изброени разпоредби от директивата], доколкото настоящата директива съдържа хармонизирани разпоредби, държавите членки не могат да запазят или въвеждат в действие разпоредби, различни от предвидените в настоящата директива“. Нито един от членове 58, 59 и 60 от същата директива не е сред разпоредбите, по отношение на които член 86 предоставя на държавите членки свобода на действие при тяхното прилагане.

42 От това следва, че режимът на отговорност на доставчиците на платежни услуги, предвиден в член 60, параграф 1 от Директива 2007/64, както и в членове 58 и 59 от тази директива, е предмет на пълна хармонизация, така че държавите членки не могат да запазят режим на паралелна отговорност за същия правопораждащ факт.

43 На трето място, телеологичното тълкуване на член 58 и член 60, параграф 1 от Директива 2007/64 потвърждава буквалното и контекстуалното тълкуване на тези разпоредби.

44 Както отбелязва генералният адвокат в точка 58 от своето заключение, от съображения 1 и 4 от директивата следва по-специално, че законодателят на Съюза е искал да създаде единен пазар на платежни услуги, като замени 27-те съществуващи национални системи, чието едновременно съществуване е източник на объркване и липса на правна сигурност, с хармонизирана правна уредба, която определя правата и задълженията на ползвателите и на доставчиците на платежни услуги.

45 Установеният с Директива 2007/64 хармонизиран режим на отговорност за неразрешени или неточно изпълнени транзакции обаче не може да се конкурира с алтернативен режим на отговорност по националното право, който се основава на същите факти и същото основание, освен когато не се засяга така хармонизираният режим и не се накърняват целите и полезното действие на тази директива.

46 Поради това би бил несъвместим с Директива 2007/64 режим на конкуриращa отговорност, който допуска ползвател на платежни услуги да ангажира отговорността на доставчика на такива услуги извън тринадесетмесечния срок, когато транзакцията не е разрешена и той не е направил уведомление за нея.

47 На четвърто място, генезисът на Директива 2007/64 подкрепя изводите, които следват от буквалното, систематичното и телеологичното тълкуване на член 60, параграф 1 от тази директива.

48 Както генералният адвокат отбелязва в точки 44—46 от своето заключение, в хода на законодателния процес по приемането на Директива 2007/64 бързо се е разбрало, че е необходимо да се въведе единен срок за уведомяване от ползвателя на платежни услуги в случай на неразрешени, неосъществени или неточно изпълнени транзакции, за да се гарантира правната сигурност на ползвателя на тези услуги и на техния доставчик.

49 В това отношение както председателството на Съвета на Европейския съюз с предложенията си от 15 юни 2006 г. (8623/06 ADD), така и Европейският парламент, по-специално в своя доклад от 20 септември 2006 г. относно Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета относно платежните услуги във вътрешния пазар и за изменение на директиви 97/1/ЕО, 2000/12/ЕО и 2002/65/ЕО (COM(2005) 603 — C6-0411/2005 — 2005/0245(COD)), и Икономическият и социален комитет в становището си от 23 декември 2006 г. на тема „Осъществяване на програмата на Общността от Лисабон: Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета относно платежните услуги във вътрешния пазар и за изменение на директиви 97/7/ЕО, 2000/12/ЕО и 2002/65/ЕО" [неофициален превод] (COM(2005) 603 окончателен), са подчертали необходимостта да се гарантира такава правна сигурност, като за целта се предвиди, че след изтичането на даден срок за уведомяване от ползвателя на платежни услуги платежната операция трябва да стане окончателна.

50 При това положение законодателят на Съюза е решил да включи задължението за уведомяване за неразрешени или неточно изпълнени транзакции в отделна разпоредба, в случая член 58 от Директива 2007/64, установяващ максимален срок от тринадесет месеца, и да предвиди в разпоредбата относно отговорността на доставчика на платежни услуги, а именно член 60 от тази директива, изрично позоваване на посоченото задължение.

51 Така законодателят на Съюза е установил по възможно най-ясен начин връзката между отговорността на доставчика на платежни услуги и спазването от ползвателя на тези услуги на максималния срок от тринадесет месеца за уведомяване за всяка неразрешена транзакция, с което да може да ангажира отговорността на този доставчик. По този начин той е направил и недвусмисления избор да не позволи на ползвателя да предяви иск за отговорност на доставчика в случай на неразрешена сделка при изтичане на този срок.

52 С оглед на всичко изложено по-горе на първия въпрос следва да се отговори, че член 58 и член 60, параграф 1 от Директива 2007/64 трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат ползвател на платежни услуги да може да ангажира отговорността на доставчика на тези услуги въз основа на режим на отговорност, различен от предвидения в тези разпоредби, когато ползвателят не е изпълнил задължението си за уведомяване по член 58.

По втория въпрос

53 С втория си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали при утвърдителен отговор на първия въпрос член 58 и член 60, параграф 1 от Директива 2007/64 трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат, когато доставчик на платежни услуги не е изпълнил задълженията си по неразрешена транзакция, поръчителят на

ползвателя на платежните услуги да се позовава на гражданската отговорност на такъв доставчик, в чиято полза е поръчителството, за да оспори размера на гарантирания дълг в съответствие с национална уредба на общата договорна отговорност.

54 Следва да се отбележи, от една страна, че съгласно член 1, параграф 2 от Директива 2007/64 тя определя съответните права и задължения на ползвателите на платежни услуги и на доставчиците на такива услуги във връзка с предоставянето на платежни услуги по занятие или като стопанска дейност в съответствие със съображение 47 от тази директива, съгласно което тя се отнася само до „договорни задължения и отговорност между ползвателя на платежни услуги и неговия доставчик на платежни услуги“.

55 От друга страна, съгласно член 2 от директивата тя се прилага за предоставяни в Съюза платежни услуги с уточнението, че дял IV от същата директива, който включва членове 58—60, се прилага само когато и доставчикът на платежни услуги на платеца, и доставчикът на платежни услуги на получателя или единственият доставчик на платежни услуги по платежната транзакция се намират на територията на Съюза.

56 Така от последните разпоредби следва, че Директива 2007/64 урежда отношенията между ползвателя на платежни услуги и доставчика на тези услуги, без в нито една от нейните разпоредби да се споменава за поръчителство в полза на ползвател на платежни услуги.

57 В това отношение точка 10 от член 4 от директивата определя ползвателя на платежни услуги като физическо или юридическо лице, което се ползва от платежната услуга в качеството си на платец или получател, или и в двете качества. От своя страна точки 7 и 8 от този член определят „платеца“ и „получателя“ съответно като, от една страна, физическо или юридическо лице, което е титуляр на платежна сметка и разрешава изпълнението на платежно нареждане по тази сметка или когато липсва платежна сметка, физическо или юридическо лице, което дава платежно нареждане, и от друга страна, физическо или юридическо лице, което е краен получател на средствата, предмет на платежна транзакция.

58 Договорът за поръчителство обаче е договор, различен от договора между кредитора и длъжника, с който поръчителят, явяващ се трето спрямо последното договорно правоотношение лице, има за задача да гарантира на кредитора — в случая доставчика на платежни услуги, плащането на това, което длъжникът — в случая ползвателят на платежни услуги, може да се окаже задължен да направи в полза на последния по силата на гаранционното задължение, което представлява дълга на длъжника пред кредитора.

59 Във връзка с това поръчителството не попада в обхвата на понятието „ползвател на платежни услуги“, тъй като неговата роля не се доближава по никакъв начин нито до тази на „платец“, нито до тази на „получател“ по смисъла на член 4, точки 7 и 8 от Директива 2007/64.

60 Поради това директивата създава права и задължения само по отношение на доставчиците на платежни услуги и ползвателите на такива услуги и не се отнася до положението на поръчителя на такива ползватели.

61 Що се отнася до режима на отговорност на доставчика на платежни услуги по член 60, параграф 1 от Директива 2007/64, тази разпоредба посочва само платеца като получател на възстановяването във връзка с неразрешена операция.

62 От своя страна член 58 от директивата възлага предвиденото в него задължение за уведомяване само на ползвателя на платежни услуги, при условие че съгласно дял III от директивата доставчикът на платежни услуги е предоставил или осигурил на разположение на ползвателя информация за неразрешената или неточно изпълнена платежна транзакция.

63 В този смисъл, както подчертава по същество генералният адвокат в точка 86 от своето заключение, режимът на отговорност по член 60, параграф 1 от Директива 2007/64 се основава на баланс между задължението на доставчика на платежни услуги за предоставяне на информация и задължението на ползвателя на платежни услуги за уведомяване за всяка неразрешена операция в рамките на тринадесетмесечен срок, с което се прави възможно ангажирането на отговорността на този доставчик, без да е необходимо ползвателят да доказва умисъл или небрежност.

64 Следователно, за да се ангажира отговорността на доставчик на платежни услуги във връзка с неразрешени от ползвателя на такива услуги транзакции, поръчителят на ползвателя не може да се позове на режима на отговорност по член 60, параграф 1 от Директива 2007/64, а трябва да прибегне до възможностите, които му предоставя националното право. При това положение от поръчителя не може да се изисква да изпълни задължението за уведомяване за такива операции, установено в член 58 от тази директива.

65 Не може да се приеме становището на френското и чешкото правителство, че имало риск от заобикаляне на разпоредбите на Директива 2007/64, ако задължението за уведомяване за неразрешените сделки не се прилага и спрямо поръчителя на ползвател на платежни услуги.

66 Всъщност, както следва от точки 58—60 от настоящото решение, договорът за поръчителство между доставчик на платежни услуги и поръчител не се урежда от разпоредбите на Директива 2007/64, нито впрочем от разпоредбите на който и да било друг инструмент от правото на Съюза. Подобен договор остава поради това обвързан с правата и задълженията, които се определят от приложимото национално право.

67 Както обаче отбелязва генералният адвокат в точка 94 от своето заключение, когато приложимото национално право предвижда това, доставчикът на платежни услуги може да бъде принуден да понесе последиците от небрежността си при изпълнението на платежна транзакция, по-специално когато не е проверил, че транзакцията действително е била разрешена от ползвателя на платежни услуги, доколкото с подобна небрежност е била причинена вреда на трето лице, каквото е поръчителят.

68 В това отношение възможността поръчителят да се позове на разпоредбите на националното право, за да намали задълженията си към ползващия се от поръчителството кредитор, когато последният е проявил небрежност при изпълнението на платежна транзакция, не засяга по никакъв начин договорното отношение между кредитора и длъжника, съответно между доставчика на платежни услуги и ползвателя на такива услуги, което се урежда от своя страна от разпоредбите на Директива 2007/64.

69 С оглед на гореизложеното на втория въпрос следва да се отговори, че член 58 и член 60, параграф 1 от Директива 2007/64 трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат, когато доставчик на платежни услуги не е изпълнил задълженията си по неразрешена транзакция,

поръчителят на ползвателя на платежните услуги да се позове на гражданската отговорност на такъв доставчик, в чиято полза е поръчителството, за да оспори размера на гарантирания дълг в съответствие с правна уредба на общата договорна отговорност.

По съдебните разноски

70 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (четвърти състав) реши:

1) **Член 58 и член 60, параграф 1 от Директива 2007/64/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2007 година относно платежните услуги във вътрешния пазар, за изменение на директиви 97/7/ЕО, 2002/65/ЕО, 2005/60/ЕО и 2006/48/ЕО и за отмяна на Директива 97/5/ЕО трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат ползвател на платежни услуги да може да ангажира отговорността на доставчика на тези услуги въз основа на режим на отговорност, различен от предвидения в тези разпоредби, когато ползвателят не е изпълнил задължението си за уведомяване по член 58.**

2) **Член 58 и член 60, параграф 1 от Директива 2007/64 трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат, когато доставчик на платежни услуги не е изпълнил задълженията си по неразрешена транзакция, поръчителят на ползвателя на платежните услуги да се позове на гражданската отговорност на такъв доставчик, в чиято полза е поръчителството, за да оспори размера на гарантирания дълг в съответствие с правна уредба на общата договорна отговорност.**

Подписи